

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „

Pentru România și
străinătate:

Pe un an . . . 40.— franci.

Telefon
pentru oraș și interurban
Nr 750.

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
stratie.

Mulțumite publice și Lo-
deschis costă șirul 20 fili.

Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

ROMÂNUL

Invitare la abonament.

Cu începerea unui an nou, anul al V-lea, de existență al ziarului „Românul”, adresăm on. noștri abonenti de până acum rugarea să binevoiască a-și înnoi din bună vreme abonamentul pe anul 1915, ca expediarea regulată a ziarului nostru să nu sufere întrerupere. Ne exprimăm totodată speranța, că în noul an, nu numai ne vor rămâne credincioși vechii noștri abonenti, ci vor intra în șirul abonenților și alți numeroși cetitori și prieteni ai ziarului nostru.

Profităm de ocazia aceasta pentru a adresa și on. noștri abonenti restanțieri — institute, ca și patriculari — rugămintea, ca deodată cu abonarea ziarului nostru pe anul 1915, să-și achite și restanțele de abonament din trecut.

Costul abonamentului pentru „Românul” zilnic rămâne și pentru anul 1915 neschimbat:

Pe un an 28.— cor.
Pe jumătate an 14.— cor.
Pe 3 luni 7.— cor.
Pe o lună 2.40 cor.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 40.— franci

Numărul popular:

Pe un an 4 cor.
Pe jumătate an 2 cor.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 8 franci.

Cererile precum și costul de abonament să se adreseze la: ADMINISTRATIA ZIARULUI „ROMÂNUL”, în ARAD, str. Zrinyi nr. 1/a.

Sanatorul din Sibiu (Nagyszeben).

asezat în parcul orășenesc („Stadtpark”) primește în grije și tratament medical următoarele morhuri: morb de inimă, rinichi, stomac, zahăr, podagră (artrită), arterioscleroză, emphisemă, astmă, bronchită catarală cronică, pleurită (și exudativă) morhuri de articulații și oase, scrofulosă (și deschisă), morhuri (șirană) de piele și sânge; boale de nervi; tabes, afecțiuni a măduzei spinării și paralizări; morhuri femești; anemiă, slăbire generală și reconvalescență.

Prospecte și amănunte prin direcțiunea sanatorului în Sibiu (Nagyszeben).

Sa. 2318—10.

ANUNT.

Absolvent al școlii comerciale sup. române din Brașov, capabil a corespunde în limbile: română, germană și maghiară; cu praxă temelnică și în afaceri de mărfuri, fiind liber de armată, dorește a ocupa un post în vre-o afacere comercială. Adresa la Adm. „Românului” (Ra 2248)

On. Redacțiune! Vă trimit spre publicare scrisoarea, pe care o trimite soției sale soldatul Vasile S. din comuna B. care de prezent se află sub arme în reg. 21 de honvezi. O scrie unul dintre acei eroi fără nume cari luptă deodată în 2 fronturi. Pe câmpul de luptă ei țin piept cu dușmanul țării iar de altă parte zi și noapte-s îngrijiți de soarta celor rămași acasă fără ajutor. Așa Vasile S. poartă grija soției sale, a celor 2 copii și a celor 2 părinți cari sunt lipsiți și de ajutorul său și nu primesc nici un ajutor dela stat.

Vasile S. a fost în câteva lupte până acum, a fost rănit la braț și vindecându-se s'a dus în garnizoana din Cluj unde servește la instrucția recruților. El nu știe pentru a câta oară se prezintă: „la kiolgotasi la Căpitanu” și înaintea plângere ca să se mijlocească ajutor pentru cei de acasă; — soția lui iarăși nu știe a câta oară vine la mine plângând și mă roagă să mai vorbesc cu d. notarăș ori cu d. solgăbirău ori cu d. vicespan; ca să i se dea și ei ajutor. Acum or mai avea puțină făină de mămăligă dar vine primăvara și nu are bani cu ce să plătească cuiva să-i are și samene puținul pământ, pe care l-a fost cumpărat bărbatul său „din slujbă”.

Las să vorbească scrisoarea:

„Vei ști Ană, dragă, că eu am stat la kiolgotasi la Căpitanu și i-am spus ca tu n'ai căpătat nici on ban decând sunt eu aci în cătane și Căpitanu mi-o dat aste două rânduri de scrisoare care sunt scrise cu plăvasu și o zis că să ți le trimit ție și tu să mergi la Domnu Părinte și să te rogi să scrie două levezulopu și să coasă laolaltă de un capu și să le trimeată pre adresa care i scrisă cu plăivasu că apoi merge la zászloi Porocinok și Domnu Căpitan o zis că musai să capeți și în carte să scri că sunt aci din 2 August și ai 2 copii și Bătrânii sunt supt grija ta și cine ți-o scrie Cartea s'o scrie ungurește și adresa mie să-o scrie în Carte. Așa! Porunca dela D: Căpitan”

Cred că șirele acestea dau un plastic document al vremii.

O rugăciune.

Vedeți moartea cum se sbate
Colo 'n nord și răsărit
Prin câmpii, păduri bătrâne
Cu tunuri și ecrăziti,
Cu șrapnele și granate
Șfarmă tot ce-i vine 'n cale,
Cu spade încovoiate
S'omoară, frate cu frate
Făr' de milă și cruțare
Colo 'n sud și l'asfințit
Pe uscat ca și pe mare
Doamne, tot ce ai zidit,
I'an trimite, curmă-i firul,
Cete mari de ingeri slinți,
Să ne apere, o Doamne,
Pe copii, trați și părinți.
Pe cei mari să-i lumineze
Că a fost destul război
Viață nouă ne creeze,
Pace-acolo și la noi.

Zabran.

Liviu Iancu.

Poveste.

De Al. Vlahuță.

Era odată un negustor și avea o fată, — da fata, cam pădureată, și scumpă la vorbă, lucru mare. Tatu-so vindea în dugheană; ea cosea la ferestruie, în cămăruța din dos. Intr'una din zile, iaca vine o cocoană.

— Nu m'ei da mie fata asta, omule? Că eu ți-oiu înzestra-o, ș'a fi bine de ea.

El, vorba ceea: Dintr'un cuvânt de-abia se pleacă.

— D'apoi, că tot nu mi-i mie de nioi un ajutor, zice, și curat o pomană ție face.

S'o ia cocoana, și pleacă. Asta a fost într'o Marți. Fata harnică. Se scula 'n răvărsat de zori, și cât ai plesni din biciu — casa pahar. Sâmbătă seara, — ce-i vine fetei — zice: Mă duc.

— Da cum să te duci tu, fată hăi, la vremea asta? Că-i departe; și cum, Doamne iartă-mă, să te las?...

Că-i câr, mâr — fata s'a dus, și dusă a fost. Pasă-mi-te i s'o fi făout ei vr'un semn, că sunt, maică, și minuni de astea pe lume. mi s'arat' așa, ce are să fie... ca și când ai vedea cu ochii. Aproape de casa lor era o biserică — și cum tre-

cea fata pe-acolo, iaca zărește o lumină umblând dela fereastră la fereastră ș'aude șoapte înăuntru. Prădau hoții biserica. Afară erau doi suhali mari pe doi cai. Ea, cum vede, pune mâna pe dârlog, și hi! cu cei doi cai la popa și la dascăl: „Duceți-vă iute, că pradă biserica”. Pân' să dea ei fuga — hoții es, vād cei doi cai lipsă, lasă lucrurile și se fac nevăzuți.

Fata se duce acasă.

— Da tu?... Ce cauți la vremea asta? Ori te-a dat afară...

Bietu' tată-so, dă... părinte.

— Iacă. tată, se vede, noroc' bisericii...

Și-i spune așa, așa...

Ei! i-a părut bine, firește, și lui tată-so.

La o bucată de vreme, vine unu' din hoți pe la biserica, — chip numa' așa ca să ispitească. Cheamă el pe dascăl.

— Da ce s'a întâmplat?

— Iaca, domnule, o fată trecea pe aici...

Și-i spune cum a scăpat ea biserica de hoți.

— Cum se poate? Așa fată vrednică, mai rar... da unde șade, rogu-te?

— Iacă aici, o palmă de loc.

— Să-mi arăți unde-i, că, cine știe? Poate s'o iau de nevastă. Merg ei la dugheană.

— Bună dimineata.

— Mulțumim duminale. Da cu ce treabă pe la noi?

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna Boziaș, comitatul Tânavei-mici, pe câmpul de luptă.

- Nicolae Avram, june
Vasile Popa, june
Vasile Ivan, june, prins de Ruși în lupta dela Stry
Vasile Bichiș, june
Dumitru Zolog, june, dispărut în lupta dela Halicz
Ioan Popa, june
Aurelian Dumitru Maier, june
Petru Adam, june
Vasile Mut, căs. are 1 copil
10 Vasile Avram, june
Nicolae Moldovan, june, inv., plutonier, (bolnav)
George Suciu, căs., are 1 copil
Vasile Ivan I. Isailă, june, (rănit)
Demetriu Ivan, june
Vasile Blăjan, june
Gherasim Ivan I. Stefan, june, (bolnav)
Gheorghe Ivan, căs., are 2 copii, (rănit de șrapnel, a doua oară rănit de glont)
Iosif Adam, june
Vasile Rus, june
20 Ioan Hătegan, june, (bolnav în spital)
Vasile Popa, are 1 copil, (rănit la braț)
Petru Ștef, june
Vasile Ivan I. Iosif, căs., are 1 copil, (prisonier la Ruși)
Nonic Adam, (nu se știe nimic de el)
Vasile Săbău, căs., are 2 copii
Vasile Avram, june, (nu se știe de el)
Zacheiu Guită, căs., are 2 copii, (bolnav)
Vasile Roman, june (dispărut)
Leonte Guită, căs., are 2 copii
30 Vasile Ștef, căs.
Zacheiu Hătegan, văduv, are 1 copil
Ioan Babă, căs., (bolnav)
Ioan Adam, căs., are 1 copil, (rănit)
Basiliu Ivan, căs., are 3 copii
Gherasim Popa, căs., are 1 copil (bolnav)
Simion Muntean, căs., are 2 copii
Ioan Maier, căs., are 1 copil
Zacheiu Ivan, căs., are 2 copii, (rănit)
Ioan Ivan I. Stefan, june, (rănit)
40 Vasile Ștef I. Mateiu, căs., are 2 c., (rănit)
Dumitru Ștef, căs., are 6 copii, (bolnav)
Ioan Zolog, căs., are 3 copii, (rănit)
Vasile Dan, căs., are 1 copil
Dumitru Stoica, căs., are 2 copii, (bolnav)
Vasile Șască, c., are 5 copii, (în Przemyśl)

- Gherasim Bichiș, căs., are 3 copii
Ioan Muntean, căs., are 4 copii
Ioan Hancu, căs.
Vasile Vecerzan, căs., are 3 copii, (rănit)
50 Teodor Vasiu, văd., are 5 copii
Dinuțu Blăjan, june
Ioan Radu, june
Petru Muntean, june
Vasile Ivan I. Toader, june
Vasile Ștef I. George, june
Ioan Vecerzan, june
Corneliu Rus
Petru Popa
Dumitru Maier, căs., are 1 copil
60 Emilian Todea, căs., are 1 copil
Gherasim Ivan I. Toader
Vasile Maier

În total 62 de soldați din comuna Boziaș, care numără ceva peste 600 suflete. E de notat și împejurarea aceea că mai sunt încă 15 soldați, între ceice se află acum în America.

Dintre cei notați ca răniți ori bolnavi aproape toți vindecându-se au fost duși iarăși în linia de foc.

Comunicat prin: Augustin Folea, preot.

Luptele eroice ale regimentului românesc nr.

— Scrisoarea unui soldat. —

Un soldat din regimentul de infanterie ne trimite următoarele rânduri, descriind luptele eroice ale bravului regiment românesc pe câmpul de luptă.

Notăm că scrisoarea aceasta datează foarte de mult, dar noi am primit-o abia acum.

„...Iată întreg decursul marelui lupte dela Iancow, care s'a sfârșit învingătoare pentru noi.

Întreagă diviziunea noastră nr. a fost condusă de d. Plecând spre dealul Iancow patrurile rusești imediat încep un foc crâncen împotriva noastră. Batalionul nostru al doilea a fost condus de căpitanul având de adjutant pe locot. La dreapta

aveam compania nr. sub comanda căpitanului iar la stânga compania.... sublocotenentului apoi în mijlocul batalionului erau mitralierele sub co-

manda sergentului major.

Iar în urma noastră

veneau rezervele, 2 companii.

În 15 Oct. n., când razele soarelui se revărsau pe culmea Iancow-ului, după un foc aspru urmat de un asalt îndrăzneț, batalionul nostru a pus stăpânire pe acest deal. Dușmanul s'a retras spre Sambor. Am primit apoi poruncă, să ținem dealul în mâinile noastre cu orice jertfe. Am făgăduit aceasta întreg batalionul și ne-am și ținut vorba, căci am ținut Iancow-ul vreme de 22 zile primind în tot timpul acesta un foc dușman în-grozitor.

Batalionul nostru a fost lăudat de moștenitorul nostru de tron și de comandantul diviziei.

Noi am numit dealul Iancow-ului de sfânt, fiindcă aici avem înmormântați foarte mulți camarazi....

Dușmanul în mai multe rânduri, cu puteri foarte mari, a încercat să ne alunge din acest loc, dar deși noi am fost mult mai puțini ca număr, totdeauna l'am respins cu mari pierderi.

Văzând dușmanul că bravi soldați ai acestui batalion nu sunt atât de slabi încât să-i poată respinge când vrea el, a stat în loc mai multe zile, fără a ne mai ataca. Soldații noștri erau atât de însuflețiți încât rugau pe ofițeri să-i lase să meargă înainte să alunge pe dușman din locurile lui.

În 21 Octomvrie n., la 1 ceas după amiază se lăsa o negură deasă încât nu puteam să vedem 50 de pași înaintea noastră. Am primit porunca să începem focul pe întreagă linia noastră, să mergem înainte și să alungăm pe dușman din pozițiile lui. Soldații voioși au sărit din șanțuri începând înaintarea spre dușman. Gloanțele veneau ca ploaia. Mulți dintre răniții noștri înaintau energic, deși rănilor lor lăsa dăra roșie pe pământ.

Dușmanul văzând însuflețirea noastră și ne mai putând să se împotrivescă focului nostru, a părăsit locurile lui, iar ai noștri în puternice strigăte de „ura!” le-au luat în stăpânire.

După mai multe zile de lupte crâncene în 29 Oct. n., am ajuns pe culmile Carpaților, unde am ocupat puncte însemnate. Și aici mai marii noștri ne-au lăudat pentru vitejia cu care am luptat contra dușmanului mult mai numeros. „Mai bine să ne rămână oasele pe câmpul de războiu, decât să ne dăm prinși Rușilor”, spuneau feciorii.

În 28 Oct. n., pe la 8 ceasuri seara un batalion rus a încercat să ne surprindă. Ai noștri, 2 plutoane din comp. și 1 pluton din comp. au atacat pe Ruși și i-au fugărit. În acest atac am făcut prizonieri dela Ruși 170 soldați de rând și 1 ofițer, iar un ofițer rus a căzut.

În 29 Oct. n., dimineața la 6 ceasuri și 15 minute, a parte a armatei rusești a încercat să înainteze către diviziunea noastră. Ai noștri bravi flăcăi au primit pe Ruși cu un foc ucigător, care a ținut neîntrerupt până seara la 7 ceasuri. A fost acesta un așa foc, încât credeam că n'o să mai înceteze niciodată. Dușmanul a fost silit să se retragă în șanțurile lui mai depărtate.

Sanitarii noștri au cules 7 Ruși răniți. Unul vorbă bine românește. Întrebându-l mi-a spus că-i Român din Basarabia, e în vârstă de 41 ani, are 3 copii, între

— Umblu după însurat.

Tata fetei a tăcut. Cum era să zică omu': Iaca am eu o fată? Trece fata pe la fereastră. Hoțu' o zărește.

— A dumneavoastră?

— A noastră.

— De măritat?

— Apoi, de măritat, — da eu zestre n'am.

— Mie nu-mi trebuie zestre. Că eu sunt om cu stare.

Cheamă fata, și prinde el a-i spune, îndulcind glasul...

Da fata, deșteaptă, întreabă:

— Dumneata de unde ești? N'ai neamuri?

N'ai pe nimeni să-ți facă vorbele? Cum umbli singur?

El zice: Nu-mi trebuie staroste.

Logodește, îi lasă daruri. Fata se mira: Ce să fie asta? El s'a dus. I-a spus fetei că vine peste trei săptămâni. „Am prieteni mulți și vreau să-mi fie toți la nuntă”. — „Bine, zice fata, noi ne-om pregăti de toate”. I-a dat ei în gând c'ar să fie rău. Iute năimește un cal, și fuga 'n urma lui... El grăbi — ea cât colea, nici s'o vadă, nici să-l piardă din ochi. Și merge, și merge, intră într-o pădure deasă, ea după el, până ce ajunge la niște curți. Acolo el zice doar din gură: „Poartă verde, deschide-te”. Și poarta se deschide. Da ea s'a pitit sub un gard. N'a intrat. Ei, pasă-mi-te, erau doisprezece. Aude ea de colo: „Unsprezece băieți, iute să vă îmbrăcați. Și, hai la împăratu'...” Și pleacă ei, toți călări, înzeuați,

cu arme la oblânc. Ea a stat ce-a stat — și văzând că nu mai e nimeni, zise și ea: „Poartă verde, deschide-te”. Și s'a deschis poarta, de-a lăsat-o să intre. Da la eșire — pace. A umblat în toate odăile. În a douăsprezecea — un pat de aur și unul de argint. Cobaoră în beciu — numai capete de mort. A prins-o noaptea acolo. La miezu' nopții, iaca și hoții cu fata de 'mpărat. Ea s'a ghemuit sub o scară. Aude larmă, țipete — țipa fata de 'mpărat ca din gură de șarpe. I-au pus capul pe prag și hârști! Și cum or fi dat ei, că i-au tăiat ș'un deget, Și pică degetul, cu inel cu tot, drept la dânsa în poală. Ea-l pune în sân și tace. Ei: „Ce s'a făcut degetul? C'a-vea inel...” „Pe aici trebuie să fie, las' că l-om căuta mâine la ziuă”. Că erau trudiți tare. Au adormit așa, care pe unde era. Ea așteaptă ce așteaptă și dă să plece; — calcă pe unu' pe picior — nu simte, calcă pe altu' — butuc... Se mai duce-o lecută, și stă s'asculte. — Da unu': „Sculați, mă, că-i ziuă”. Și zice-o vorbă, și iacă poarta se deschide. Ea — cum vede — dulața... Și când s'a izbit poarta îndărăt — toți în picioare... „Măi, ce-a fost asta?” Da ea pân' acasă o fugă a ținut.

Și i-a spus lui tată-so, cum a umblat, ce-a văzut, toate pe șart.

— S'acu ce-i de făcut?

— Dăm svoană, și facem o poteră...

Și fuga la popă. Așa, așa... și când o fi nunta, să-i prindem.

— Cum?

— Uite cum: Sfinția ta ai să ne'ntrebi pe fiecare ce-am visat. El, are să spuie acolo ce i-o trăsni, ș'am să spuie și eu de-a fir'a-păru' tot ce am văzut, și la urmă am să scot degetu' cu inelu'... iaca! Ș'atunci, haț!

Ei! în sfârșit vine el cu cei unsprezece. C'asa a fost vorba, să-i fie toți prietenii lui la nuntă. El, vezi dumneata, avea de gând să-i facă și ei de petrecanie, ca fetei de 'mpărat. De unde să-i dea lui în minte că fata știa tot? Merg ei la biserică. Acolo norod de nu mai încăpea; ca la nuntă. Când colo la altar, popa zice: „Domnule, să nu vă fie cu bănat, da la noi e regula, înainte de cununie, să ne spuie ce-au visat azi noapte... Să ne spuie întâi d-ta ce-ai visat”. Și prinde el a spune, și spune și spune... da tot de pe altă lume. — Se'ntoarce popa la fată: „Ei! acu spuie și dumneata”.

— „Ba eu, zice fata, se făcea că m'am dus într-o pădure, ș'am nimerit la niște curți, ș'am zis: poartă verde deschide-te, ș'odată poarta s'a deschis, ș'am intrat...” Și dă-i ea, și spune ce-a văzut prin odăi, și spune ce-a văzut în pivniță, tot, tot...

Da biserica era de jur împrejur înconjurată de poteră. El, de colo, s'a făcut cum îi lipanu'. „Și dacă nu credeți, zice fata, iaca și degetu' cu inelu'”. — Cât ai bate într'un amnar, tâlharii burduf — și gata.

Și iacă așa a fost.

cari un fecior de 13, unul de 11 și o fetiță de 9 ani. Mai spunea că-i văduv. *Eu am plâns amar împreună cu el; i-am dat să bea cafea neagră din plosca mea. După ce a băut mi-a mulțumit, a dat mâna cu mine și plângând ne-am despărțit.*

Sărmanului frate i-am poftit tot binele. Apoi, eu m'am dus tot oftând în șant.

Am mai găsit și alți Ruși răniți, dar aceștia nu erau Români.

Tot în ziua de 28 Oct. n., la 3 ceasuri d. a. a fost rănit de șrapnel camaradul meu din Năsăud și sergentul dela mitraliere în piept. Comandantul merită recunoștința noastră, deoarece se îngrijește de noi cu toate cele trebuincioase.

Gr. L., serg.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — În Polonia și Galiția occidentală nu e nici o schimbare. A avut loc numai lupte de artilerie.

Trupelor aliate le-a reușit ieri după o luptă de mai multe zile să ocupe în Carpații păduroși, o localitate ce se găsește spre nord dela șeaua de munte Voloc, apărată cu îndăjire. Am făcut numărăți prizonieri, am capturat multă muniție și alt material de războiu.

În celelalte puncte ale frontului din Carpați decurg lupte inversunante. În sectorul dela apus au eșuat mai multe atacuri rusești. Am făcut aci 340 de prizonieri și am capturat 3 mitraliere.

Înaintarea noastră în Bucovina progresează. Am ocupat Vama.

Berlin. — Dela cartierul principal german se comunică: Pe câmpul de războiu din apus nu e nimic esențial de raportat.

Pe câmpul de războiu dela ost la granița Prusiei orientale am avut iarăși câteva rezultate locale mai mici. Situația de altcum nu s'a schimbat.

Constantinopol. — Dela cartierul principal otoman se anunță: Avantposturile armatei ce operează în direcția spre Egipt au făcut recunoașteri cu succes prin stepe și au respins spre canal avantposturile Englezilor.

Unor trupe de infanterie le-a reușit să treacă peste canal între Tossum și Serapium. Trupele noastre deși crucișătoare și trenurile pancerate ale Englezilor au deschis focul împotriva lor, au dat de lucru dușmanului ziua întreagă și le-a reușit deplin să erueze sistemul de apărare al dușmanului. Un crucișător englez a fost avariat greu de focul artileriei. Avantposturile vor ține contact cu dușmanul și până când forțele noastre principale vor putea începe ofensiva, vor face recunoașteri pe țărmul drept al canalului.

O parte a flotei noastre a bombardat cu succes Yalta și într'un alt punct a cufundat un vapor rusesc.

Italia apărătoarea Parisului.

Roma. — Ziarele rusești amenință Italia, scriind că regatul italian își va pierde pretențiunile privitoare la Adria, în caz dacă nu va declara imediat războiu monarhiei. „Giornale d'Italia” răspunzând la aceasta amenințare scrie:

— Neutralitatea Italiei a apărut Parisul mai mult decât armele Franței, căci ce s'ar fi întâmplat dacă armatele franceze ar fi fost legate în parte la granițele Italiei?

Bulgaria și România.

București. — Guvernul bulgar a dat permisiune pentru transportarea prin Bulgaria a materialului de războiu sosit la Dedeagaci pentru România.

Un nou atac împotriva pozițiilor rusești dela Varșovia.

Genf. — Ziarele engleze, cele mai cu autoritate publică telegrame din Varșovia cari anunță că Germanii au înaintat din nou și de data aceasta au pornit un atac deciziv împotriva pozițiilor rusești, cari apără Varșovia. Lupta continuă încă. La Varșovia se aud deslușit bu-

buiturile tunurilor, când vântul bate dinspre iinea de bătaie. Noui și noui trupe rusești sunt trimise în foc din rezervele ce se găsesc în Varșovia.

E isbitor de mare numărul regimentelor de cavalerie între aceste trupe, cari trec prin partea vestică a Varșoviei. Conducerea armatei rusești n'a folosit până acum pe câmpul de luptă din fața Varșoviei, trupele de cavalerie. Din toate semnele se poate concluda că în jurul Varșoviei se dă o luptă foarte sângeroasă, ziua-noaptea neîntrerupt sosesc răniții din linia de bătaie în spitalele de câmp din Varșovia, cari sunt acum toate pline.

În zilele urmă au zburat foarte des aepplane germane deasupra Varșoviei dar la înălțimi foarte mari și n'au aruncat bombe.

Lupta dela Borzimow—Humin.

Petograd. — Lupta ce e în curgere pe linia Borzimov—Humin a luat proporțiile unor lupte de titani. Adversarii sunt pe o formă de puterici, neînfricați și vigoroși, iar focul artileriei e grozav de înfiorător. Focul artileriei germane e atât de violent încât mai fiecare tranșee, sau alt scut rusesc e nimerit de câte 7—8 gloanțe de tun. Lângă fabrica de spirt din Borzimow Germanii au așezat 50 de mitraliere. De ambele părți s'au încercat des asalturi așa că în fața tranșeelelor se ridică adevărate baricade din cadavrele celor căzuți.

Ședința Reichstagului.

Berlin. — În ședința de ieri a camerei prusiene președintele a spus în discursul său de deschidere:

Dela ședința din urmă a camerei bravele armate ale țării au înscris pe steagurile lor noi victorii neperitoare. Natural că jertfele, cari le reclamă războiul dela poporațiune, n'au încetat, ci aceste se vor spori, căci poate încă multă vreme nu ne vom putea ajunge scopul. Voința noastră neînfrântă este însă: ca oricât ne va costa, vom fi statornici până la biruința finală și deplină care ne va răsplăti pentru aceste jertfe enorme.

Primul orator care a luat cuvântul după discursul de deschidere al președintelui a fost ministrul de finanțe.

— Nici când n'a fost un popor pașnic în chip mai miselesc atăcat, decum a fost acum poporul nostru. Dușmanii cari ne-au atăcat au făcut însă o socoată greșită. Trupele noastre se găsesc pe teritor dușman și au pricinuit până acum mari pierderi dușmanului. Vistieria statului simte consecințele războiului, dar viața economică a fost readusă în cadrele ei normale. Împiedecând Anglia transportul de alimente pe mare suntem avizați exclusiv la produsele țării noastre. Dar și în acest chip vom putea prevedea țara cu carne și pâine. Anglia nu ne poate sili prin foamete și vom ști lupta până la sfârșit. Avem alimente în cantități suficiente, iar armatele noastre victorioase sunt biruitoare și așa speranța noastră e întemeiată, că îl vom înfrânge pe dușman.

Diferite.

— Tribunalul de războiu din Casbany l'a judecat la moarte pe funcționarul legațiunei germane Kurt, care a fost acuzat cu propagandă antifranceză și cu îndemnare la revoltă. Sentința a fost imediat executată. Doui tovarăși ai lui au fost condamnați la muncă silnică.

— Guvernorul din Petrograd a ordonat ca toți supușii austro-ungari și germani cari s'au mai găsit în oraș după 28 Ianuarie să fie internați în Tomsk.

— La dorința sfântului sinod rusesc țarul a șters prin un ucaz episcopii greco-catolice fiind aceasta confesiune necunoscută și oprită în Rusia.

— Regele Italiei a semnat un decret prin care se oprește exportarea cărnei, legumelor și a nutrețului.

— Ministrul de comerț austriac Schuster și ministrul landwehrului Georgi — după cum se anunță din Viena — au plecat ieri după amiază la Budapesta, iar seara ministrul de agricultură Zenker și de finanțe Engel.

Scopul luptelor dela Vistula.

Berlin. — Prin luptele ce se dau dealungul Vistulei, Hindenburg urmărește scopul să rupă centrul rusesc și așa să poată învâli aripele dușmanului.

Bombardarea Dardanelelor.

Budapesta. — Din Constantinopol se telegrafiază: Flota anglo-franceză compusă din 4 distrugătoare de torpila au bombardat fortificațiile Dardanelelor. Fortificațiile au răspuns, slobozind 174 de granate împotriva vaselor dușmane.

Venizelos aderent al antantei.

Atena. — Primul ministru Greciei Venizelos a dat un prânz în onoarea reprezentanților diplomației ai statelor străine la Atena. Primul banchet dat în onoarea ambasadorilor statelor din tripla antantă a avut loc în săptămâna trecută. Venizelos a toastat cu acest prilej pentru președintele Franței și suveranii Angliei și Rusiei. În numele ambasadorilor a răspuns Sir Eliot, reprezentantul Angliei. După el a luat cuvântul iarăși Venizelos salutând cu cuvinte călduroase antanta, care a făcut multe servicii prietenesti Greciei. Ambasadorul Angliei si-a ridicat paharul pentru regele Greciei și pentru realizarea idealurilor naționale ale Grecilor.

Intrevederea prințului Gheorghe cu Poincaré.

Roma. — Prințul Gheorghe va călători la Paris, unde va avea o întrevedere cu președintele Poincaré.

Trupe franceze în Serbia.

Genf. — Ziarul „Suisse” dă în forma cea mai serioasă știrea că Franța va trimite în ajutorul Sârbiei soldații săi de 19 ani. Numitul ziar publică o scrisoare a unui soldat francez de 19 ani, pe care acesta a trimis-o mamei sale, care trăiește în Elveția. Soldatul îi face cunoscut mamei sale că va pleca în curând în Sârbia cu trupele franceze formate din contingentul anului 1915. Trupele aceste ar fi deja provăzute cu alimente pentru 2 săptămâni. Franța de altcum — spune ziarul din Elveția — va mai trimite afară de aceasta trupe și în Egipt.

Crucea roșie rusească în Serbia.

Galat. — O ambulanță a crucii roșii rusești a trecut prin Iassi, sub conducerea prințului Trubeckoi spre Serbia.

Ministrul de războiu bulgar va demisiona.

Sofia. — „Dnevnik” anunță în baza informațiilor primite din cercurile parlamentare că ministrul de războiu bulgar, Ficev va demisiona în curând.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 10 Februarie n. 1915.

Scrisoarea unui învățător român în războiu. Primim următoarele rânduri din Nevesinje:

„Sunt deja patru săptămâni, de când am ajuns în așa situație încât n'am auzit graiu românesc; nu am avut cu cine schimba o vorbă dulce românească.

„Camarazii mei de acum, în cerc restrâns, sunt trei: un Neamț din Bohemia de nord, care vorbește un dialect atât de stricat (mai adaugă, că e și puțin peltic) încât abia să crezi, că e grai omenesc, acea conglomerată de cuvinte stălcite în fel și fel de forme; al doilea, un Ovreu din Galiția, tocmai din Lemberg (Smier Max Mayer, cunoscut aici numai sub numele de — Morit), care vorbește mai bine rusește, decât nemțește, pe care o scapă într'una în jargon: al treilea, un Ungur, care știe bine șvăbește. Mai pune, că eu am învățat germana numai din carte — și vă veți putea închipui ce logosuri nemțești mai facem împreună!

Tot de atâta vreme nu am văzut foare românească, până ce acum îmi căzu în mână numărul de anul nou al „Românului”, pe care îl trimețeați d-voastră mai înainte regulat, pe seama răniților români din acest spital, — acum însă ne sosește numai sporadic, câte un număr. (De altcum: răniți, ori bolnavi de ai noștri, nu se mai află aici).

Cu câtă bucurie i-am sărutat rând pe rând toate șirele. Vesti din țara mea, în graiul meu — și mă fură gândul pe câteva clipe la preocupa-

țiile mele predilecte din civilie — părăsite acum de o jumătate an. În poezie își face loc *O. Hulea*. Ce puternic e imnul său de anul nou, publicat în fruntea foii! Nu mai știu, dacă mă aflu în așa dispoziție sufletească, ca să pot judeca corect, — ori ba — însă mie îmi pare, că și *A. Cotruș*, culminează în oda anului nou, publicată tot în acel număr.

Ce bine îmi pare furată întrebarea de pe buzele milioanei chinuite de grozăviile războiului:

„An nou, an crunt, an roșu, aduce-vei tu oare?

„Ori iarăș negri-vei colibe le sărace?

„Aduce-vei tu pace?....

Și mă omoară nostalgia...

Privesc neconținut la vârfurile pleșuve și negre ale Muntelui-Negru — pe care le-a albit Dumnezeu de câteva zile — și gându-mi aleargă acolo, departe, departe, spre răsărit-miază-noapte, sub poalele bogaților noștri munți, unde într-o căsuță, bine știu, un suflet plâpând, naiv, fără nctare întreabă:

— „Când vine tata? Oare, când vine tata, mamă!”

Tr. Mager.

O întâlnire curioasă pe câmpul de luptă. Ni se scrie de pe câmpul de luptă: Următorul fapt văzut de foarte multe persoane s'a întâmplat în decursul luptelor dela.... Trupele noastre și cele rusești steauă față 'n față, aproape unele de altele. Pe când încetase focul un ofițer rus a poruncit unui infanterist rus să aducă o țidulie la linia noastră de șanțuri, unde eram tot Români ardeleni. Un infanterist dela noi văzându-l pe rus apropiindu-se de noi a pus pușca la ochiu vrând să-l trimită pe ceea lume. Infanteristul rus văzând primejdia a căzut în genunchi încrucșându-și mâinile în semn de rugare să nu-l puște. Infanteristul nostru a închis cocoșul și a ieșit în marginea șanțului. Ofițerul nostru a dat infanteristului român pâine și ciocoladă să le dea infanteristului rus.

Așa s'a și întâmplat.

Infanteristul nostru a plecat către infanteristul rus. Se întâlniră; dădură mâna unul cu altul. Infanteristul nostru având vinars în ploscă închină de sănătate, îi dă și Rusului să bea, apoi îi dă pâine și ciocoladă, iar Rusul predă infanteristului nostru țidulia ofițerului rus. Au dat iarăș mâna unul cu altul, s'au sărutat și... s'au despărțit, mergând fiecare la trupa sa.

Țidula n'a putut-o nimeni s'o cetească momentan. — S. M.

Un erou român. Ni se comunică din partea unui ofițer de pe câmpul de luptă din Serbia, că fratele *Teodor Pantea*, caporal la reg. 37 de pedestrași, în marea luptă ce a avut loc în ziua de 7 Septembrie n. 1914 a nimicit singur o baterie sârbească pentru care fapt voinicul român a fost decorat cu crucea de argint pentru eroism și vitejie. *Teodor Pantea* este fiul unui vrednic român din Bihor.

Să trăiască!

Dăruiri. Pentru a procura cărți pe seama răniților români am primit dela: d. Vasile Mitric, sublocotenent, Budapesta 5 cor. 20 fil., și dela d. Dr. Aurel Anuică, Becicherecul-mare 5 cor. În total 10 cor. și 20 fileri.

Mulțumirile noastre.

Soldatii noștri din comuna Margine, aflători în cetatea Przemyśl, — printr'o scrisoare adusă cu mașina de sburat au dat semne de viață. Numele soldaților: *George Inisconi*, honv.; (fiul văduvei Lena Inisconi), *Ion Curiac*, honv.; *Ion Ivășcu*, honv.; *Ceian Serafim*, la ambulanță, *Martin Tomoni*, honv.; *Nicolae Popovici*, honv.

D. Eugen Suciu, medicinist, cadet la reg. nr. 33 arădan, — fiul fostului deputat dietal d. dr. *Ioan Suciu*, avocat în Boroșineu, — care a stat jumătate an pe câmpul de luptă din nord în mijlocul celui mai mare pericol, a fost decorat conferindu-i-se *medalia de argint pentru eroism*. Afară de aceasta a primit laude dela comandantul său și din partea medicului-șef, pentru deosebită vitejie și simț de jertfă („Tapfer und Aufopferungsvoll hat er im grossten Feindlichen Feuer standgehalten”). — Sincere felicitări.

Soldatii distinși cu Crucea de fer. Cetim în „Sieb. D. Tageblatt”:

Din prilejul prezenței Maj. Sale împăratului Germaniei în Silezia-Prusiană, s'a conferit căpitanului A. Poľcolab, sergentilor Ārpād Nāv și Vasile Sabo, precum și infanteriștilor Maxim Iarda și Ștefan Strambu — toți cinci din reg.

din Bistrita și toți cinci deja distinși pentru ținuta vitejească în fața dușmanului — Crucea de fer cl. II. Aceasta distincție li s'a dat în persoană de însuș Împăratul Wilhelm.

Un albanez pentru răniții români. Primim din Tulgheș dela albanezul Hemdi Mehmet 39 buc. cărți de cetit, însoțite de următoarele rânduri:

Iubiți ostași! Primiți din partea noastră prin administrația ziarului „Românul” 39 cărți din „Sherlock Holmes” pentru a vă distra.

Dumnezeu să vă aline durerile și în scurt timp să vă însănătoșii. Fiți cu conștiința împăcată și cu inima plină de bucurie că ați putut lupta cu bravură pentru apărarea patriei care ne este la toți scumpă. Cu dragoste: *Hemdi Mehmet*.

Ca să se știe. — Aduș la primul nostru din Nr. 19. — În Nr. dela 7 Febr. 1915 al ziarului budapestan „Az Est” ofițerul Franyó Z sub titlul „O luptă în zăpadă” descrie un atac contra Rușilor în Galiția. Când s'a strigat asalt, spune ofițerul din cuvânt în cuvânt: „pe lângă mine a fugit un infanterist valah și răcnia răgușit, înăbușindu-se, ca nebun: **Hura! Hura! Înainte! Hura pe ei!**”. Cu toate aceste mai apoi dânsul nu Românilor, pe cari se vede, că-i conducea, le strigă, ci: „Allo, Unguri! Allo! Aici ne adunăm în marginea pădurii.” Judece-se acum adevărul.

† Zevedeu Mureșan protopresbiter, paroh gr. or. român în Ilia, deputat sinodal, membru ordinar al „Asociațiunii” etc., după îndelungate suferințe a decedat în în 8 Februarie n. a. c., în vârstă de 62 ani. Inmormântarea a avut loc în cimiterul central orășenesc din Sibiu. Odihească în pace.

„Călușerul și Bătuta” în fața atașatilor militari pe câmpul de războiu. Caporalul Ioan Tânti din reg. 2 de inf. ne scrie de pe câmpul de luptă, ca completarea la scrisoarea de pe câmpul de luptă publicată în nr. nostru de ieri încă următoarele: „La primirea oaspeților (atașatii militari din țările neutrale: România, Italia, America, Grecia, Bulgaria etc.) noi Români am cântat mai multe cântece (marșuri) ca: „Pe-al nostru steag e scris unire”, „Imnul regal” și altele; am jucat jocurile naționale ca: „Călușerul și Bătuta” sub conducerea dlui Dr. Lupu, medic și d. Mesotă aspirant de ofițer. Programul a fost compus de Ilustrul domn Oberstleutnant v. Șpies iar ca comandant la toate acestea d. căpitan Vinteleriu și harnicul preot militar D. Șuteu. S'a ținut și serviciul dumnezeesc prin preotul militar D. Șuteu, iar ca cantori am funcționat eu (Ioan Tânt) și d. inv. R. Cosma”. — G. Tr.”)

Ultima oră.

SUCCESELE NOASTRE IN BUCOVINA.

Bistrita. — Invingerile noastre în Bucovina silesc pe Ruși să se retragă în mare grabă chiar și din Cernăuți. Evreimof, comandantul capitalei Bucovinei și-a părăsit postul. Armatele noastre înaintează spre Cernăuți.

Burduieni. — Trupele noastre victorioase au intrat ieri în Suceava. Bucuria populației a fost nemărginită.

ROMÂNIA IMPORTEAZĂ MATERIAL DE RĂZBOIU PRIN SERBIA ȘI BULGARIA.

București. — Guvernul român a emis o comisie militară care să meargă în portul bulgar Dedeagaci, unde, în urma învoielii făcute cu guvernul bulgar, va avea să primească munițiile și alt material de războiu și mai ales sanitar sosit din Italia și Statele-Unite (America). Această permisiune guvernul bulgar a extins-o acum și asupra transporturilor românești cari, în urma învoielii dintre guvernele român și sârb, vor sosi prin Salonic—Niș și prin Sofia, pentru România.

FRONTUL DE LUPTĂ E DE 90 KILOMETRI.

Cracovia. — De șase săptămâni lupta durează pe o întindere de 90 klm., dela Tarnow până la Gorlice. În unele puncte depărtarea între șanțurile noastre și ale Rușilor e numai de 50 metri. La Zaklycin, Rușii s'au retras 6 klm. în urma focului artileriei noastre. Noi avem puțin răniți în șanțuri.

TARUL RUSIEI IN KIEW.

Petrograd. — Tarul Nicolae a sosit la Kiew.

Dare de seamă

Pe această cale aduc mulțumită publică fruntașilor din comunele *Covăsint, Curtici, Șeitin, Igris și Nereu* pentru dragostea cu care m'au primit și zelul cu care m'au sprijinit întru colectarea și providerea cu alimentele trebuincioase soldaților răniți și bolnavi din spitalele conduse de mine, în special din spitalul dela „fabrica de fer”. Îndeosebi mulțumesc călduros părintelui I. Nicorescu, familiilor Ursu și Ispravnic din Curtici, părintelui I. Cure și învățătorului Dim. Olar din Covăsint, dlor preoți și învățători din Șeitin, în special părintelui Petru Nemet, fruntașilor din Igris, îndeosebi dlui notar comunal Ioan Tripa, dlor preoți și învățători și dnei învățătoare Cristina Zab măr. Aibel, familiilor Fumor, Mezin și Fleșeriu din Nereu, precum și tuturor locuitorilor din aceste comune, cari cu atâta însuflețire prin fapte și-au arătat adevăratele sentimente patriotice și creștinești, dăruind cu dragoste din ce le-a dat Dumnezeu, pe seama soldaților aflători sub scutul și ocrotirea „Crucei Roșie” și îngrijirea mea.

Listele maritimșilor donatori urmează în ordinea în care au fost induse în cartea oficioasă, iar rezultatul este indicat la sfârșitul colectei din fiecare comună și anume:

Covăsint. Următorii credincioși ai comunei *Covăsint* au dăruit bani, fasole, cartofi, pătlăgele ferte, compoturi, lictar de prune și vin:

George Achim, Ana Murza, Ioan Ciutina, Victor Ungurean, Elena Papp, Ilie Ciutina, Onica Ciutina, Maria Dragan, Ana Bulzan, Petru Jurj, Vasile Neamț, Lazar Neamț, Iacob Tudor, Vica Jurj, Tudor Gavra, Tudor Nicolae, Vasile Simon, Ilie Sâmbătălean, George Galsan, Sidonia Cure, George Baba, Vasile Sânjorgean, Mitru Drăgan, Ioan Tudor, Ioța Tudor, Mitru Luca, Mihai Ardelean, Ioța Colf, Vidu Colf, Nicolae Colf, Elena Dragan, Simeon Balta, Arsenie Brașovan, Marta Colf, Vasile Fulge, Mihai Dan, Iacob Șiclovan, Teodor Balint, Marton János 60 fil., Maria Bâr 40 fil., George Terilean 10 fil., Moise Balta, Tudor Bibița 60 fil., dna Zena Terebent, Mitru Schauer, Veturia Bufta, Iosif Caprucean 1 cor., Mihai Balint, Dr. Neumanh medic 2 cor., George Luca, George Cure, Mihai Colf, Savu Faur 20 fil., Marksteiner Miksa 1 cor., Rozalia Petrișor, Tudor Galsan, Virgil Tigan, Mihai Secheșan, Petru Secheșan, Maria Tigan 2 cor., Constantin Vortan, Const. Cure, Vasile Balta, Marta Faur, Porfirie Farcaș, G. Balta, George Balta, Ioța Sânjorgean, Sida Tătar, Iacob Șerban, Tudor Șerban, Zsuzsana Bányai, 1 cor., Tudor Furde, Nica Barna, Tudor Luca, Sida Luca, Ioța Halmăgian, Mariuța Simon, Maria Luca, Maria Farcaș, Mihai Farcaș, Mihai Achim, Dionisie Farcaș, Aurel Adamoviciu 1 cor., Wittenberger Móríc, Mitru Șiclovan, Mihai Chiș, Dimitrie Farcaș, Grigorie Cure, Duma George, Iona Pustai, Floare Ștefan, Mihai Butincian, Constantin Mihai, Tudor Taucean, Vidu Balta, Ioan Pustai, Traian Farcaș, Vasile Chiș, Mihai Chiș, Iacob Farcaș, Mihai Farcaș, Iacob Tudor, Nicolae Farcaș, George Baba, Iovițiu Blag, Tudor Baba, Tudor Magoș 1 cor., Ioan Cure, preot, Constantin Colf, George Șerban.

În total 10 cor. 40 fil.; 3 m. cartofi; 2 m. fasole; 50 litri vin; 50 sticle pătlăgele; 15 oale de lictar; 20 sticle compot. Afară de acestea elevii învățătorului d. Olar au colectat 150 ouă.

Maria Dr. Botiș.

(Va urma).

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Vând și cumpăr

Cartofi, Frecăței (tarhană), Slănină, Unsoare de porc, Paie și napi p. nutreț per maja metrică și per vagon Kalmár Endre
prăvălie de produse.
Arad, colțul străzilor Asztalos S. și Chorin.

Ka 2361